

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 010515 13 Uvp
Banjaluka, 11.11.2015. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija ovog suda Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Strahinje Čurkovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Sanje Oraščanin kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi R. K. iz B. L., P. S., koga zastupa punomoćnik I. Đ., advokat iz B. L., ... broj ... (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj 21.05/478-2/12 od 17.09.2012. godine, tužene Republičke uprave za ... RS, B. L., u predmetu restitucije poljoprivrednog zemljišta, odlučujući po zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 010515 12 U od 30.09.2013. godine, u nejavnoj sjednici održanoj dana 11.11.2015. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je kao neosnovana tužba protiv osporenog akta, bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv zaključka PJ G. broj 21.18/478-1/12 od 06.06.2012. godine. Tim prvostepenim zaključkom je odbačen zahtjev tužioca za pokretanje postupka restitucije, odnosno utvrđivanja prava svojine na nepokretnostima oduzetim njegovom pravnom predniku, rješenjem Komisije za ... NOS B. G. (Komisija) broj 84/53 od 08.09.1953. godine.

U obrazloženju te presude navodi se da u Republici Srpskoj ne postoje propisi koji regulišu oblast povrata poljoprivrednog zemljišta ranijim vlasnicima (restitucija), da je sve ranije donesene propise iz ove oblasti, proglasio nevažećim Visoki predstavnik za BiH, što ni tužilac ne spori, ali osnov za svoj zahtjev nalazi u odredbama Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 124/08 -95/11, u daljem tekstu: ZSP), polazeći od zaključka da je odredbom člana 355. ZSP, propisano da je prestao da važi Zakon o poljoprivrednom zemljišnom fondu društvene svojine i dodjeljivanju zemlje poljoprivrednim organizacijama („Službeni list FNRJ“, broj 23/53 i „Službeni list SFRJ“, broj 10/65, u daljem tekstu: Zakon o poljoprivrednom zemljišnom fondu), što je pogrešno, jer da se taj zakon ne spominje u odredbi člana 355. ZSP, a čak i da je prestao da važi, ne može se izvesti zaključak da su i sve odluke koje su donesene na osnovu istog zakona takođe prestale da važe, što tužena takođe pravilno zaključuje u osporenom aktu. Takođe da nema osnova za zaključak tužioca da odredbe člana 344. i 347. ZSP daju mogućnost ranijim vlasnicima poljoprivrednog zemljišta da vrate svoju imovinu kroz naturalnu ili novčanu restituciju, jer iste ne upućuju na tu „mogućnost“, niti

je jasno kako je tužilac došao do tog zaključka, kada posebni propisi kojima će se urediti pitanja reprivatizacije, denacionalizacije i restitucije u Republici Srpskoj, sud ponavlja, nisu još doneseni. Zbog navedenog nije bilo pravnog osnova, odnosno uslova za pokretanje postupka po zahtjevu tužioca, u kom smislu je isti pravilno odbačen pozivom na odredbu člana 113. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/02-50/10, u daljem tekstu: ZOUP), kako je to i tužena navela u obrazloženju osporenog akta.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac osporava njenu zakonitost zbog povrede zakona, drugog propisa ili oštećakta. Navodi da se sud u pobijanoj presudi bavi istorijatom postupka, utvrđuje nesporne činjenice, a da pri tom nije odgovorio na osnovna pitanja koja se tiču ove upravne stvari, a to je prije svega, pitanje da li je Zakon o poljoprivrednom zemljišnom fondu prestao da važi stupanjem na snagu ZSP, što je bitno sa aspekta ispunjenja uslova da se poljoprivredno zemljište koje je predmet njegovog zahtjeva, a koje je njegovom predniku oduzeto rješenjem Komisije na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljišnom fondu vrati njemu u vlasništvo. Navodi da pobijana presuda ne daje odgovore na njegove tužbene navode, a da iz izreke se ne može zaključiti da li je sud odlučio u sporu pune jurisdikcije ili je samo odlučivao o zakonitosti upravnog akta, jer razlozi obrazloženja govore o neosnovanosti zahtjeva, a u izreci se tužba odbija kao neosnovana, dok odluke o samom zahtjevu nema. Smatra da su takvim postupanjem povrijeđena i njegova osnovna ljudska prava, posebno pravo na imovinu, pa da bi konkretan slučaj i njemu slični mogli poslužiti za podnošenje predstavke Evropskom sudu u S., s obzirom da ne donošenjem propisa koji bi regulisali restituciju imovine država BiH, a i njeni entitetski organi pravdaju posjedovanje i uživanje oduzete imovine od strane fizičkih lica bez pravične naknade. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak ili da se presuda preinači, tužba uvaži i osporeni akt poništi.

Tužena strana u svom odgovoru ostaje kod razloga iz obrazloženja osporenog akta, bez prijedloga u odnosu na pobijanu presudu.

Razmotrivši zahtjev i pobijanu presudu po odredbama člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), zatim odgovor tužene strane, kao i cjelokupne spise ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u dispozitivu ove presude iz slijedećih razloga:

Iz podataka spisa proizlazi da tužilac svoj zahtjev za povrat poljoprivrednog zemljišta koje je njegovom predniku oduzeto rješenjem Komisije broj 84/53 od 08.09.1953. godine, temelji na odredbi člana 355. i u vezi sa članom 344. i 347. ZSP, iz kojih izvodi zaključak da je Zakon o poljoprivrednom zemljišnom fondu, na osnovu kojeg je od njegovog prednika oduzeto poljoprivredno zemljište, prestao da važi, pa da su se ispunili uslovi da se to zemljište vrati vlasnicima, odnosno njihovim pravnim sljednicima kroz naturalnu ili novčanu restituciju. Uz navedeni zahtjev, tužilac je priložio naprijed navedeno rješenje Komisije i podatke o identifikaciji tog zemljišta, pa činjenice na kojima zasniva zahtjev se nisu ukazale spornim.

Polazeći od tih činjenica i ovaj sud nalazi da je pravilan zaključak upravnih organa i nižestepenog suda da nema osnova da se udovolji zahtjevu tužioca, s obzirom da u Republici Srpskoj u vrijeme podnošenja zahtjeva, a ni sada, ne postoje propisi koji regulišu oblast povrata poljoprivrednog zemljišta oduzetog po odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljišnom fondu, s obzirom da su svi zakoni koji su u tom pravcu doneseni, a to je Zakon o vraćanju oduzetih nepokretnosti i Zakon o vraćanju oduzetog zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/96), koji su bili stavljeni van snage Zakonom o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/00), kojim je takođe bila regulisana oblast vraćanja oduzete imovine, odlukom Visokog predstavnika za BiH od 30.08.2000. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 31/00) proglašeni nevažećim, a tom odlukom bila je onemogućena bilo kakva restitucija oduzete imovine. Do danas, u Republici Srpskoj i BiH nije donesen propis koji bi uređivao ovu upravnu oblast i pitanje stvarne nadležnosti suda, zbog čega je pravilan zaključak da u ovom momentu nema mogućnosti da se tužiocu potraživano zemljište vrati u posjed.

Takođe je pravilan zaključak suda da odredbom člana 355. ZSP, na kojem tužilac zasniva zahtjev, nije regulisan prestanak važenja Zakon o poljoprivrednom zemljišnom fondu, pa čak i da jeste, kako pogrešno smatra tužilac, s obzirom da nisu doneseni zakoni koji regulišu oblast povrata poljoprivrednog zemljišta, to ni u tom slučaju ne bi bili ispunjeni uslovi za uvažavanje njegovog zahtjeva. Odredbe člana 344. i 347. ZSP, na koje se tužilac takođe poziva, ne upućuju na „mogućnost“ vraćanja oduzete imovine ranijim vlasnicima kroz naturalnu ili novčanu restituciju, zbog čega se takav navod tužioca ukazuje neosnovanim.

Nema osnova ni navod zahtjeva da pobijana presuda nije odgovorila na sve tužbene navode, kao i da je izreka nejasna, s obzirom da je sud odlučivao o zakonitosti osporenog akta, na podlozi činjenica utvrđenih u upravnom postupku u smislu odredbe člana 29. stav 1. ZUS, pa shodno utvrđenom odlučio u smislu odredbe člana 31. stav 2. istog zakona i tužbu odbio, kako je tom odredbom i propisano.

Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakovitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Sanja Oraščanin

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić